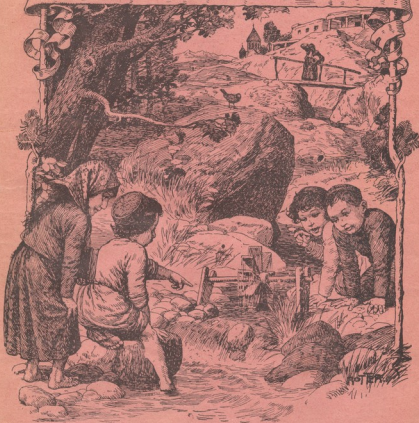

138 /a
1911

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

გ. ბერიძე
ნაკადული საყვანვერლო
შურნალი.

საკრილო.
№ 7

1911

ვალიწალი მუხვილა
მთიანი წარმართობის.

შინაარსი:

I—იესო ქრისტე ბავშვებთან,—სურათი	1
II—აღდგომა,—ლექსი შ. მღვიმელის	3
III—ახალი ხალათი,—ი. კვდოშვილისა	5
IV—ტყეში,—დ. თურდოსპირელისა	8
V—ბაჭიები,—(დასასრული) ანეტასი	14
VI—კალატოზი და ღურგალი,—(იგაეა) ა. შირაზაშვილის .	19
VII—იდუმალი ქურდები,—თეო კანდეაკისა	20
VIII—ცელქი გიგლას ამბავი,—ნახატები რიტტერის .	23
IX—გასართობი: გამოცანა—ლექსი, არითმეტიკული ამო- ცანა და აღსნა	24

3724

იესო ქრისტე ბავშვებთან.

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მეცნიერებათა

შინაარსი:

I—იესო ქრისტე ბავშვებთან, — სურათა	1
II—აღდგომა, — ლექსი შ. მღვიმელისა	3
III—ახალი ხალათი, — ი. ვედიშელისა	5
IV ტყეში, — დ. თურდოსხვირელისა	8
V — ბაქიები, — (დასასრული) ანეტასი	14
VI—კალატოზი და ღურგალი. — (ივაკვი) ა. შირაჩაშვილისა	19
VII—იღუმალი ქურდები, თეა კანდელაკისა	20
VIII—ცელქი გიგლას ამბავი, ნახატუა რიტკერის.	23
IX გასართობი: გამოცანა — ლექსი, არითმეტიკული ამო- ცანა და აღსნა	24

აღგომეა.

ა, დაჭკობ განთიადმა,
კაბუქა მთა და ბარი
და სამუაროს კადმოსძხა:
ღვებ, მოდის მაცხოვარი.

აღმაცხელეთს წითლად ღებუს
მზე ბრწყინვალე და მზე ცხარი;
ასიც იძის გვეშებებ:

აღსდგა, აღსდგა მაცხოვარი!

ა-უარდზე, ეფუილებზე
მაციმციმე დილის ცუბრი
თუბლს კვიძურებ, კვარტობინებს:
მაცხოვარი, მაცხოვარი!

მღლა ციღამ ურინველო გუნდი,
როგორც განთიადის ზარი,
ხმოკუბხის მხიარულად:

აღსდგა მკადრეთით მაცხოვარი.

აგერ, მართლაც, ქვეყნის მსხელი,
ზირ-ხათელი, მომცინარი,
კაცის სხით მოდის ხეხსკენ
ქრისტე ღმერთი, მაცხოვარი.

„ქრისტე დასდგა!“ „სქმბობი ტაღ!“
 იმეორებს ურძობა ჯაბი;
 სანატრულ სძებს შირს, შირსა ჭყებს
 ხელი სია, წყნარა ქარი...

შ. მღვიმელი.

ს ნ მ გ უ ლ ე

ახალი ხალატი.

1

ხომ მივიდი, დედა-ჩემო, ჰა? მივიდი?—კვითხებოდა მოუთმენლად ვერო თბუცის დედას.

— კვიდი, კენცვდლის დედა, კვიდი. ისეთი სახლ-დგომო საღათი შეგიკურო, ისეთი, რომ რაღა ვითხრად!

— კურცხებსაც ხო შემიღებუ, დედა-ჩემო, ჰა?

— შევიღებამ, ვეროს მხემ! რატომაც არ შევიღებუ? ხეხი ნაცარა დედალი მოელი დიდ-მარხუა კურცხებსა სდებდა!

— ელოციასხედაც ხო გამღვიძებ საუღარძო წახსვლეულად, ჰა, დედა?

— მამ, შეილო, გაგღვიძებ და ხეხის უბნის ბიჭებთან ერთად წახვალ საუღარძო.

— უჰ, შენ-კი კენცვადლე, ხემა დედა, შენ-კი კენცვადლე!—უფლარ მოითმინა მეტი და რამდენჯერმე გადავაცნა დედა ვერომ.

— საღათს მივიდის, ჭრელს, ხიტებთან საღათს! რა ლამაზი იქნება! მერე დიღუბიც ხო ექნება?! რაღა თქმა უნდა, ექნება. დიღადამ საღამომდე სუ ბურთობას ვითამაშებ ბიჭებ-

მი. კურცხებს დაუკრამ, ევლოგიასე წავად. ქრისტე ზღაპრულად
ქრისტე აღსდგა! უჰ, მენ-კი განაცვადე, დედა-სეძო! — დაიძახა
კიდევ უფრომ და ხელმეორედ გადაუცხა დედა.

II

— ჰა, ბუდგე? ჰო, ესლავ, ესლავ...

— ადექ, შვილო, ადექ, დედა განაცვადოს, — ესევებოდა
დედა ყვროს, ის-კი აიწვედა თავს ბალიშიდამ, კახელდა
ნახევრად თვალებს და მერე ისევე მიწვებოდა. ეკლესიის წარი-
კი ძალსე რეკდა, ყვროს ევლოგიასე ეძახოდა.

— ადექ, ადექ, დედა განაცვადოს, შვილო! — წაბულო
ახლა კი დედამ ხელი ყვროს და ძღვათი წამოაფენა ქვედაკე-
ბიდამ. დაჰბახა ზირი, გადაუვარცხნა ქაზორი, ჩააცვა ახალი
ხაღვათი, ხაუდვა ჯიბეში რამდენიმე შეღებელი კურცხი და
უბნის ბიჭებთან ერთად გაისტუმრა ეკლესიაში.

იქ უკვე ხალხს მოკვარა თავი. ეველანი მხიარულობდნენ,
იცინოდნენ; ზატარა ბიჭები ცაღვე გამდგარიყვნენ და ერთმან-
სოს ათვლიყრებდნენ ახალს ტანისამოსში. ეკლესიაში სან-
თლები ვარსკვლავებოვით ციმციმებდნენ; ხელშიც ეველანს
ანთებული სანთელი ეჭირა, რასაკვირველია, ყვროსაც. ანთე-
ბული სანთლებითვე შემოუარეს კარშიცო ეკლესიას. მღვდელ-
მა ქრისტე აღსდგა დაიძახა და ხალხსაც გუგუნით უძახუხა:
„ჭეშმარიტად!“ გათენდა კიდევ. ხალხი ზოგი წავიდ-წამოვი-
და, ზოგი კი, უფრო ჯიელობა, ჯერ არ იძლებოდა. ბიჭებმა
სონგური დაუკრეს, ქაღებმა — დაირა და გაიძართა თამძობა.

ზატარა ბიჭებმა ჯერ კურცხები შეაჭიდეს, ყვრომაც, რა-
საკვირველია, დაუკრა კურცხი თითო-აროლას, მერე გამარ-
თეს ბურთობა.

მიჭქრის ბურთი და მიბზრიაღებს ყვროც. აკურ დაიჭი-
რა, გამოეკიდა ამხანავს, ესროლა და მოარტუა. ახლა ამხა-

ნაცი გამოედევნა ბურთით ხელში; მისდევს სხუებიც, ლეს, ბურთი მირს გაკორდა, დასწვდა ეურო. მისცვიდნენ სხუებიც. შეიქნა შედახორა, ვინ ქვემ არი, ვინ სვეით. „ჰა, ჰა, ბესო, ბესო, ხალათზე ნუ მეჭიდები, არ დამიხიო, ბიჭო, ახალი ხალათი! კუერცხები ნუ დამიმტვრიეთ ჯიბეში, განსე, განსე... ახალი ხალათი!“...

დაიუვირა ეურომ, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, და გამოედევნა კიდევ...

დაად, სიხმარში იყო საწყვლელი ეურო, სიხმარში უხაროდა, თორემ ნამდვილად, აბა, ვინ მისცემდა ღარიბ ეუროს ახალ ხალათს. დაღონდა ეურო, დაეხანა სიხმარი. ძერე როგორ უხაროდა! სის ქვეშაკებში თვალ-ცრემლიანი და ისევ ახალი ხალათი ელანდებოდა.

„ახალი ხალათი... ახალი ხალათი“... ჩანძხის ეურში დილა ადრიან ადგომის წარის წკრიბადა ხმაც დაღონებულს, ტკბილ სიხმრიდამ გამოედევნებულს ეუროს.

ი. ევლოშვილი.

საქართველოს
საბჭოთაო
საბჭოთაო
საბჭოთაო

ტყევი.

ივი-ძივი მამძლა, შენ იცი და მაგანა! ძივი-ძივი მამძლა, შენ იცი და მაგანა!“—მოსმასოდნენ შერეული ასაღვანდა ბიჭები ორ მოჭიდავეს და გაუცხიცებით თვალს ადევნებდნენ, თუ რომელი წააქცევდა.

— ტეუო, ტეუო, სარმა გამოჭკარ!

— სანდრო, ფეხი განსე დაიჭი!—გაისმოდა აქეთ-იქიდან და თან ბრახობდნენ, რომ აძენი სანია შეიბნენ და ვერც ერთმა ვერ დასძალა.

— განი, განი!—შეჭვირეს ერთხმად, რომ წრე გაეგანი-ერებინათ გაუცხცებულ მოჭიდავეებისთვის.

ტეუომ იდროვა, მოკვერდი ჭერა სოსოს და ეირამძლა გადაატრიალა.

— ეოხად, ტეუო, ეოხად! განა არ ვიცოდით, რომ ტეუო წააქცევდა!—გაისმა ტეუოს ქომაგებისაგან. სანდროს ამხანაგებს შერი არა დარწმუნოდით-რა, კარდა იძისა, რომ შარი ხამოეგდით.

— რაა, შეილოსან, წააქცევდა, მა რას იხავდა, როცა ფეხებსე დაეჭიდა,—იცრუეს იძით.

ეს ტეუოს ამხანაგებმა იწეინეს და შეიქნა წხუბი. ვინ იცის, იქნება მუშტი-კრივამდისაც მისუელიო, რომ სექმეძი სოსო არ ხარეულიო.

— რა იყო, კაცო, თქვენ რა სულ სსუბის გეგმობდა ხართ! ან რას ბიხუტო ე ჭიდაობა, განა სსუბა გასართობა არა არის რა? აი, თუნდა ტყეში წავიდეთ სოკოსა და მკვადლის მოსაკრებად.

— ბიჭოს! ეს რა კარგი რამ მოიგონა ამ ვუციანს! წამოიძახეს ბქო-ბქიდან:— მართლა და მართლა, რა კრუსის წიწილებივით მოკვეთრა ერთ ადგილას თავი და სოფლის არა ვმორდებით. წავიდეთ ტყეში, მურე დილას ქუქუნა წყამა იყო, სოკოები ხეჩივით იქნება გაფენილი, — წარმოხტება ტიტომ და ზირსე ხერწუვ-მომღვარმა დაიწყო სოკოების ჩამოთვლა: ნიუვი, ხახვილო, მგ-ხოსა, ბაბილო, წითელ-კაბა, ლურჯანა, სრამინა, სუარცსეგლა და სსუბანი.

— კაცო, ტყეში წასვლა კარგია, მაგრამ ემხდ შხამანი სოკოა რომ ვერ გავარზიოთ კარგისაგან, რაღა გვეძველებს, რომ იქვე გავსივდიოთ ტიკებივითა და ყუხები გავუძიკეთ! — მენიშა ბადილას ბიჭმა.

სამკსაგროდ აზილზილებული ემსწვილები, ცოტა არ იყოს, შეაფიქრანა ამ კარემოებამ, თუმცა მღვევე გავუხანტაო ეტყები, როგორც ვი ველიამ დადრწმუნა, თუღლ-დხსუტულიც ვი ვიცნობ ეველა ვამის სოკოსაო.

გადასწვიტეს-სისხამ დილასე ოტოლადანთ ძველ დანგრეულ სანსახელთან მოეპარათ თავი და ბქიდან გასდგომოდნენ გზას.

მართლაც, დანიშნულ ვადასე ემსწვილებმა იწყეს მოკროვებმა თავ-თავიანთ სსუბლითა. მცირე თათბირის შემდეგ, გადასწვიტეს, სოკოს მოსაკრებად შუა-მთის მხლობლად მღებარე ხასიოულარს წასუელიუხენ.

ვიცილ-ხივილითა და სიცილ-კისკისით გავდგნენ გზასა. ერთი წუთითაც არ შეჩერებულა მათი ზირი. ოხუნჯობა, შაირობა, სიმღერები და სსუბა ამისთანები სწრაფადა სცვლიდა ერთი მუორენსა.

ფართოდ გაშლილ მოღადანუ უხეშებ უფრო გაახსნა მკსაზურები. ერთი ზღაპარითი ბუტეღებოდათ სოღამე, როგორც კი წამოფრინდებოდა გოგამხა მწვერი და კრუტუნით გაფრინდებოდა.

— ზარიქა, კურდღელი, კურდღელი!— წამოიძახეს ბიჭებმა, რომელნიც ტუის ზირას შეჭელოდნენ და გაჭქანდნენ, საითაც მისრიალებდა ურუბ-დაცქვეტილი კურდღლის ბაჭი. მაგრამ ამოდ: ბაჭიამ ძაღუ შეაფარა თაფი წვრილიანსა.

რაც უფრო ღრმად შედიოდნენ ტეეში, მით ხმაურობას უკლებდნენ და ტუის ფერდობას სარბად აკვირდებოდნენ.

— ტაკანას წუარო, ტაკანას წუარო!— გაისმა ტეეში გაფანტულ ეძაწვილების ხმები და კარს შემოეხვივნენ ბროლზე მჭვირვადესა და უინულივით ცივ წუაროს, რომელიც წმინდა ცრემლებითი კონაზდა ხაყს-მოკიდებულ ბეჭობის კაღთას, უერთდებოდა სსეებს და ვურცხლის წუაღვიით გადმოწვრილებდა სასრიაღასე.

დაიწვეს ბუერთი წუაღის სმა.

უძაწვილების ძაღლა, ირბად დაქანებულ მთის კაღთებზე კელანტრებივით ამართულიევენ მოკრიალებულ ცის სიურცეში უსარძისარი ხეები, რომელთა კენწუროებზე ეღაზდნენ ცის მთიები.

უძაწვილები დიდ-ხანს უძსერდნენ სასოებით ამ დიად ზანარძას და შემდეგ ზოგი ჯაგებზე ხელ-მოკიდებით და ზოგიც ფოფსვით შეუღდნენ მთას, და, როგორც იყო, მოექცნენ სერზე.

გამხმარ ბაღასების ქვეშიდან მორცხე განათხოვარივით გამოიფურებოდა ზოგი ლოყა-წითელი და ზოგიც ქარვანავით ევითელი სოკო.

— წითელ-კაბა სოკო!— წამოიძახა ზირუღად ციყვამ და ფრთხილად დაუწყო მიწიდან ამოღება.

— მე ხრამუნა ვინაოვნე, — მე შავ-ჩოხა, — მე ბაბაღო, —
გაისძიდა ბქეთ-იქიდან.

საქვლა სოკოს ველასთან მიარბეინებდნენ შესამოაწიებლად.

სოკო რომ საქმოდ შეაგროვეს — გაუიღნენ ნასოფლარზე
და ბინა დაიდეს ბებურ კაკლის ქვეშ, რომელიც ხშირ შტოებ-
გადმდილი ვუმბათოვით ჩამოჭნურებოდა არე-ძარეს.

მღლე აგუსკუსნა ცუცხლი და კადვიებულ ნაკვერცხლებზე
სოკოებმა შიშინი დაიწყეს. თუძცა ერთმანეთს ცუცხლიდანვე
სტაცებდნენ მყოფთქულ სოკოებს, — მანც ასე მდინანდ არასო-
დეს არ უსადილნიათ.

— იუ, იუ, იუ! — სწორედ რძის კეძო ჭქანია! — წამო-
იძახა რძიანა სოკოთი ველ-ჩაკაკლოხინებულმა ფიდამა.

— გამრიელი წითელ-კაბაბა, — გამოგნასუნა გიგლა და
მოელი სოკო გაგნუნა საკუნზაოსკენ.

— ფუჭ, ფუჭ, ეს რა უოფილა, თქვენი ჭირიმეთ! — წამოი-
ვირა სოსომ, რომელსაც ვარუა ჩაეღო ზირში, და შორს
გადასტეორცნა.

— ერთი ე ზინოს მუხედეთ თქვენა! ეკეც იტუვის, ზირში
კეძო მქესო — დამცინავის კილოთი წამოიძახა ტეფომ და
ნახრამუნა სოსოსკან ათვალწუნებული ვარუა.

სადილს შემდეგ, სოსომ მოინდობა იქვე მახლობლად
მღებრე უძველეს ტაძრის ნახუა — ეკება ძველი ნახატი, ან
ნაწერი ვინაოვნოა და ურხია ამხანაგებს კაჭელოდნენ.

— რას ამბობ, ბიჭო, თავი ხომ არა გაქ გაწირული,
იქ რა ცინდა? — მიიღო ზასუნად სოსომ.

— როგორ? რა თავის გაწირუა? — შევეითნა კაცყებული
სოსო: — ეს ოჯახქორი სწორედ კამქის რქაში მჯდარა. განა
არ იცა, რა მიხსნით კაცედა ბლექნა?

— არა.

— მამ, დამიგდე უური.

— დიდი ხანია სძა დადიოდა, უითომ ამ ტაძრის კარებთან სდგებოდა. ბევრი ლამობდა მის კადახსრას, მაგრამ რაღაც მიმი აკაკუბდათ. ალექსიმ-კი ახინ-რან—უსათუოდ უნდა მოვითხროო და გაემკზხვრბ კიდევ ბარ-წერაქეთ, მაგრამ შესს მტერსაც ნუ მოსვლია ის უბედურებბ, რაც იმას მოუვიდა. დაწვეო თუ არა თხრა, უცებ უხინბრის ხელთ რაღაც დასცემოდა თავსუ და იქვე შემლილიყო ის საცოდავი.

— რას ამბობ, კაცო, დასცემოდა კი არა, ის არ ვინდა?! ეს მხოლოდ ცრუ-მორწმუნეობის ბრალია, მოვხვეჩებოდა რბმე და ის გააკვივებდა,—უძახუსხ თავის ნათქვამის სიძბრთლის ღრმად დარწმუნებულბ სოსომ და თამბმდ გასწია ცაცხუთ კარს შემბრტყმულ დახვესებულ სუდრისიკენ. სოსოს გულადობბ ზოგერთსაც ვაბთამბბ და კატეუსენ უკან. რა ხასხ სოსომ, რომ უველა იმას მისხერებოდა—უყოქმხოდ მკვიდა სუდბრმი, თუქცა, ცოტა არ იყო, ტუხის ფერი დატბრკოდა. როგორც იყო, სსვებმაც შებედეს შესვლა. მბათვლიყო-მობ-თვდლიურეს იქბურობა, დაიბრეს სუგურთხვეული და სსვა გან-ყოვიღებანი, მაგრამ წბრიელ კედლების მტეი არა დაუსვდათ რა. უცებ სოსომ თვდლი მბტკბრ კედელმი დაეოღებულ ჰბტბ-რა თახსას და ფრთხილად მებუო ხელი. უველას სულთქმბ შეხერდა... თვდლები მხოლოდ თახსასუ ტქინდათ მიბურო-ნილი.

— ვბბი, დედილო!—მებვეირბ სოსომ და, მიღად კბაით-რებული, ფესებ აცხცახსებული გასხველ კბრებს უცა.

— ემბბკი, ემბბკი, კვიმველეთ!—მებკივლეს დახბრხებობაც და ქედ-მოკლეკიანი დაემხენ სვესუ.

სწორედ ამბუე დროს ტეიდან კბმოვიდა დუდკულების სბმებრბდ წასული ველია, დაინახა დამურთხლი მახვიც, რომელიც ემბბკად მოხვეხბთ, წივიღ-კივილით კბქვეული

ამხანაგებიც და მიჭხვდა, როგორც იყო სიქმე. ჯერ გუდას
გადიხარხარა, შეკდევ-კი დაუწყო ძხილი, რომ გაქვრებინა
და აეხსნა მათი შეჯდამა, მაგრამ ამაოდ: სიწულები ისე იქ-
ნენ შეშინებულნი, რომ უკან არც კი მიუხედნათ. სიხე დაკა-
წრულებმა და ტანისამოს დაუღუთილებმა ზირ და ზირ სი-
ყელს მიამხურეს.

დ. თურდოსპირელი.

ბ ე ე შ ი

(თურდოსპირელი)

ბ ა ზ ი ე ზ ი.

(დასასრული).

IV

ბლე გაქცეულმა ბაჭამ ტყეს შიდაღწია, მკერამ ისე გადახვეულიყო ტყეობაში სირბილსა, რომ ძლიერ-და იბრუნებდა სულსა. კარგა ხანს იჯდა წვრილის ბუჩქნარის ზირად ტყეში და სიამოვნებით ისუნთქებდა სუფთა ჰერსს; გამლიღ

მინდვრისკენ იცქირებოდა. მერე-კი თოვლით დაფარულ ბუჩქებისა და ხეებისკენ გადახტა. შეეინული თოვლი თვისიუფლად იძვრებდა ბაჭასს. რა შეღავათსა და სიამოვნებასს ჰკრძნობდა ბაჭა თვისიუფლად გამლიღს ტყესა და მინდორში! შუა ტყეში რომ შევიდა, უნებ ღობე შექნდა. იშვირა ფეხები ბაჭამა და მარდდ გადახტა. აქ ტყე უფრო სიირი და ხამობსელებული იყო; არეისა და ვერხვის მკეროდ, ფიჭვისა და ხმვის ხეები იწეებოდა, რომლებსაც ფართოდ გაემდღათ თვინათი თოვლით დაუყნელი ტოტები.

სრულებით განათდა. ტყე სდუმდა. ისმობდა მორიდგან, როგორ უკაკუნებდა ხესმელს ფიჭვის ხეკაკუნა. მძლე ტყის ფრთოსნებმაც გამოიღვიძეს და ისწეს სხა-მძლეა ეცილი. ერთმა მათგანმა გაქცეულს ბაჭასაც გადაუსრიალა თავსედა.

ბაჭია მიბრბოდა ასე სულ შორსა და შორსა, სისხამ ბოლოს ერთ ხმირ ტორტებიან ხმძე ქვეშ მოხერხებული ადგილი არ იშოვა; შეძურა შიკ და დაიძლდა. წვეს ბაჭია თავისს ხხელს ბუნაგში, კარმეძო ბუჩხნულილ თოვლის ფიფქი ბურია და სობილა ღამხსდა; სიამოვნებდას ჰერძობას, რომ სრულიად თავისუფალია. გახსენდა ბაჭას თავისი მძა და მეკობარი ბაჭია, მარტოდ-მარტო დარიას ბოსელში დარხნილი, რომელთანაც იმოდენა დრო გაატარა ტყვეობაში და ეცოდება, რომ იძსთან ერთად ისიც თავისუფალი არ არის. მოაკონდა ბატყებიც, რომლებთანაც თამაშობდა ხოლმე და მთელი ტყვეობაში გატარებული ცხოვრება სიხმარავეთ წარმოიდგინა და, ფიქრში წასულს, ტკბილად ხასთვლიდა.

მაგრამ სიხმარმაც ეოველივე ისე თვალ-წინ ედგა, როგორც ცხადლივ გაიტარა ფიქრშია. მთელი დღე ბაჭია ბუნაგიდგან არ გამოსულა, თუმცა შიძმილი მეტად აწუხებდა. მხოლოდ სვლიბითი-და გამოძურა ბუნაგიდგანა, როდენაც ტყეში მთლად ხმობხელდა და ხმურობა მისწედა. გამოძურა

ფრთხილად ეურების ცქერტობა და ვასწია ღობისაკენ, რომ შიძმილი როგორმე მოეკლდა. დილიდგან დარხნილი ფეხის კვადლი თოვლსედა ჟერბაც ეტ

უბობდა. გამურა ღობეში და, ოჲ, აღტაცებავ, უცნად რამდენიმე ბაჭია დაიხსია ერთად, რომლებიც მხიარულად დასტოდნენ აქა-იქა და კორბობდნენ; სოგნი კიდევ ვერხვის ქერქსა ჰღრღნიდნენ. ცეცხლის მსგეუსად ამოცურდა მთვარე და თა-

მინეუ კაემღლა თაჳისი ბასრი ბრჭყალები და ბაჭიანსა
 ჩაუარა ბუწვიანს სერსემღლი. საბეღნიეროდ დროსუდ მუქნიმ-
 ნა მოდარაჳე მტერი და ხერსიანად კადუხუია სხვა მხარესა...
 სხვა-და-სხვა უბედურობა სძირად შექმთხვეოდა ხოლმე ხუენს
 კძირსა. ბევრჯელ სიცოცხლეს ბუწვსედ კვიდა, რადგან სამ-
 მობლო ტეჳი ვუელა თითქმის იძისი მტერი იყო: ონაჳარი
 ნადირიცა და მტაცებელი ფრინველიცა. დაინახუდნენ თუ არა,
 მამინეუ უწუდლოდ სდევნიდნენ, რომ იძის კემრიელ ხორციით
 ზირი ხაქტეპანსურებიანათ. მონადირენი კიდევ საუბანკსა და მ-
 სეს უკებდნენ, რომ დაეჭირათ და იძისი ბუწვიანი ტეჳი
 კაეიდათ. მართალია, ბევრი მტერი და უბედურობა სდევნიდა,
 მაგრამ ხუენს ბაჭიანს ბედი დიდხანს უღიმოდა, მთელი კასაჳ-
 ხული ისე კაბტარა, რომ არც ონაჳარს ნადირს ჩაუუარდა
 ზირში და არც ფრინველსა; არც კანკებ მისთვის დაეგებულ
 მახეში კაება სადმე.

მაგრამ დადგა ბოლოს თბილი ზაფხულიც. ბაჭია მიღედ
 კანაღრისიყურდა, მხოლოდ მუცელსუდ-და ჭქონდა დარჩენილი
 თეთრი ზოლი. ასლა ჯღვილად ვუდარაჳინ დაინახუდა და
 შეამხევედა შუვანე ბუჩქებსა და მღელას ბაღასში ბაჭიანს.
 რა საღვათობა და თაჳისუყულება იყო ტეჳი! ხუები სსნი-
 მოჳნოდ ჭეჳადნენ, ჭაგრიც სუჳთა და საბჭური იყო. ასლა
 ზაფხულის დაძეები!.. ოჲ, რა მშუენიერება რამ არის ეს დრო!
 შეუძნეველად კაირბინა ხუენის კძირისათვის ამ დრომაც და
 წვიძიან შემოდგომის ბნელ დაძეებით შეიცვალა. ბაჭია
 მთელ ამ სნის განძაგლობაში ბუნაკიდგან არ კამოდოდა.
 მაგრამ ზეკრა იშუათი შემოდგომის ბრწუენვალე დღე კამო-
 ვიდა და შხუც კაძეაძით მიდამოს მოჳუინა; მაგრამ ისე ზღარ
 ათობდა, როგორც ზაფხულში. ხუენი კძირი ბუნაკიდგან კა-
 მოვიდა და ბუჩქნართ საძვის ჭაღისკენ კასწია. უცბად
 საიღანდაც თოფის სმა კაისმა. ბაჭია უძლუე მესტა და უნ-

საქართველოს
საქართველოს

დოდა ბუნებში შემდეგად, მაგრამ იგრძნო, რომ დაჭრილი ჭიკნა და უგრძობლად დეცა. კანცერ ქრილობი-
დან თბილი სისხლი ნაკადულით კადმოსჩქედს.

სადამოთი სხვა დანოცილ ბაჭებთან ერთად ჩვენი კმი-
რიც სხსლში მიიტანა მონადირემა. ხორცის მამხეუ სპქმელი
მოამსადეს, ტევისა—ქურქი და სელთათმხები. რბილის
ბეწვისა კიდევ ქალებისა და ბავშვებისათვის ნაბდის ქედები
შეჭკურეს.

ანტა.

კალატოზი და ღურგალი.

(ო გ ა ვ ი)

აღატოზმა მძღობიდან დიდ ქალაქს
თბილი გადახლო, დაინახა ურიცხვი
კონტად ხამკრივებული ორ-სამ სართუ-
ლიანი სახლები და დოინჯ შეძიურილ-
მა კვეხნით წარმოსთქვა:

— დახე, რა ბიჭი ვარ! ამ მშვენიერ
ქალაქში—სულ ცოტა—ორასი სახლი შექნება ხუძის მარჯვე-
ნით აშენებულიო.

— ოსტატო, კითხვისთვის ხურბს უკაცრავად და საკუთ-
რად შენთვის რამდენი აგომენებიაო?—ჰკითხა იქვე ახლო
მდგომმა კაცმა, რომელიც ღურგალი აღმოჩნდა.

— არც ერთი, — მიუგო კალატოზმა.

— შენი იღბალი, რომ არც ერთი სახლი არ გკეთონის,
თორემ დიდს დავას აგიტყხედი, — უთხრა ღურგალმა.

— რათა, შენთვის რა დამიძვეებია, — გაიოცა კალა-
ტოზმა.

— რომელ სახლის კედლებიც შენ აგომენებია, იმითი
ჭერ-იბტაკი და კარ-ფანჯარა სულ შე დამიკეთებია; მაშასადა-
მე, ორასში ასს სახლს მანც შე წაგართმევდიო, — დაცინვით
მიუგო ღურგალმა.

იღუმალი ქურდები.

ღუმალის ნაპირა ქალაქებში, სადაც კეპების ბუნებებს, გამართულია კანდელი, ანუ გზის მხვეწებელი. ეს არის რეინის ან ქვით-კირის შენობა, კომპის მსგავსი, რომელსაც თაუყუ ბანი ბქეს დატანებული. ბანსე დამ-დამე ანთებს დიდ ფანბრს, რომ ნაპირისაკენ მომავალ კემს გზა უხვენად. ამისთანა ფანბრების ასანთობად წინად ზეთს სძრობდნენ.

ერთხელ ძაუი ზღვის ერთ-ერთ კანდელის ზედამხედველმა შენიძნა, რომ საწყობიდან ზეთი ევარება. თუნუქის ჭურჭლიდან იღებდა უიდაც ზეთს და, მის მავიჯობად, წუჯლს ასხამდა, რომ ამითი ზატროანისთვის თუალი ბუბა და მოეყუებინა.

კანდელი იდგა განძარტოებით; სიასლოვეს არაუც არ სცხოვრობდა, ზედამხედველისა და დარაჯის მეტი. დარაჯი ისეთი ზატროანისა და ერთგული კაცი იყო, რომ იმაზე ეჭვის აღება არ შეიძლებოდა; მით უმეტეს, რომ საწყობის კანდლები მუდამ ზედამხედველსა ჭქანდა ჯაბეში.

დიდბდ კაკვირვებული იყო ზედამხედველი და ბურს ფიქრობდა, ვინ უნდა ეოვილიყო იღუმალი ქურდი, მაგრამ ფიქრი ფიქრად რჩებოდა და ზეთს რაღაც მანქანებით მუდამ აკლდებოდა. ზედამხედველი ეოველ დილით ათვალეირებდა ჭურჭელს და ზეთი წუჯლ-ნარევი სუჯებოდა. რაეი დარწმუნდა, ქურდობა დამ-დამით სდებოა, ზედამხედველმა ერთ დამეს

ახლო საწყობში ზატარა ლიუ-ლიუბა და თვითონ ჯარების
 ჭურჭელსადაც მიიძღა. მუდამე კადავიდა, რომ ქურდის
 კაღს ვერ მიაგნო. მხოლოდ ნამუდამებს შენიძნა, კედელში
 გაკეთებულ ხურელიდან რაღაც წვეტიანი დისკი გამოიხდა,
 მავს თვალვებს ამოიხათა, მაგრამ იმ წამსვე მიიძღა. სედა-
 მხედველი განიხა და განხვრძო სვერა. ზატარა ხანს უკან,
 რაღამც კიდევ ამოიხედა და ისევ სანქაროდ ჩაიძღა. მესამე-
 დაც ამოიხედა და იქურობა ჩამოათვალაიერა; მერე ნახვერო-
 ბამდე ამოიურა და ისევ დაიძღა. ბოლოს მოღად ამოვიდა
 სოროდან ვირთაგვა და ზირდზირ თაუ-ახდილ სეთის ჭურ-
 ჭელთან მიიბინა. იძს მოჭევა მორე თაგვი; მორეს—მესა-
 მუ, მეთხე, მეთე... და ბოლოს ბირა მთელი ხროვა
 ქურდბაცაცებისა. უკვლანი სეთისკენ გაემურნენ, შემოევივნენ
 ჭურჭელს კარმქო, ავიდნენ რიგ-რიგით ზირამდინ და დაიწყეს
 სმა. მოსვეს იმდენსე, სანამდინაც ავილაღ ჩასწვლებოდნენ,
 რომ მიკ არ ჩავრდნილიყვნენ და მერე გაიქცნენ სოროში.

— აი, ვინა ეოვილან სემა ქურდებიო! მაგრამ შედს
 ვილა ასსამს სეთის მავიურადაო?—სიქვა განცვიურებულმა
 სედამხედველმა და დუწეო ისევ დარაჯობა. დიდხანს აღარ
 აღოდინეს ქურდბაცაცებმა; მალე ისევ ამოცვივდნენ, მიევიკ-
 ნენ დანაკულეებულ ჭურჭელს და ჩაასხეს მიკ ზირში დაგუ-
 ბებული სღვის წედი; ისევ გაიქცნენ, კიდევ მოიტანეს ზირი
 წედი და ჩაასხეს. ასე გაიმეორეს რამდენჯერმე, სანამ ჭურ-
 ჭელი ზირამდი არ აავსეს. რაღან სეთი წედასე მიებუქა,
 ამიტომ სვეით მოტივივიდა და თაგვბი ისევ შეუდგნენ
 ქეიუს... მეტი კი უკვან მოითმინა დარაჯმა და კარები მაგრა
 მიაჯახუნა; ქურდები ფაცხა-ფუცხით გაიფანტნენ და სოროებს
 ეცნენ!

II

ასლა მორე მავალით ვირთხების ოინებისა. სსლვარ

კარედ დიდძალი კუერცხი გადაქეთ გასსხვიდად. სიტომ უკანასკნელი
 სოფლებში ბინას იღებენ ხარხები და ბუროვებენ კუერცხის
 ახლომასლო სოფლებში. ერთმა ამ კუერცხის ხარხმა შენიშნა,
 რომ კალათებისა და ქუთებში ჩაღებულ კუერცხებს ვიღაც
 ჰპირდა. ჩაესაფრა ოთახის ფანჯარასთან, დაუწყო ზეგრა
 კუერცხების ნაწყობ ოთახში და ნახა შემდეგი ნახანობა:
 დაღადა თუ არა, ვართოვები ამოცოცდნენ იატაკ-ქვემოდას,
 შემოეხვივნენ სახსე კალათების და ჩავიდნენ შიგ. ერთმა თაგვმა
 მოიძგრა უკანა თათები კალათის კარბაზე (ნაწირი) და სწიგბ-
 მს გამოეკარეს კალათიდან კუერცხი. იმას მოსვია კუერცხის
 წინა თათები, მიიხუტა გულსე და ჩაფარდა ძირს, იატაკსე
 გულ-აღმა, ზურკით, რომ კუერცხი არ გატყვილიყო. მამის
 სხვა თაგვები ჩამოხტნენ კალათიდან, მოაძულეს კუდში ღირი
 კუერცხიან თაგვს, ციგანსებით გათროვიადლეს სოროასაკენ და
 ჩაბორეს ზურკით სოროში. იმას კუერცხი ძვრა ეჭირა წინა
 თათებით, რომ არ გატყვილიყო. ეს ერთი კუერცხი რომ
 ჩაიტანეს სოროში, ამობრუნდნენ ისევ კუელანი და ახლა
 მუორეც იმ ოსტატობით წაიღეს, მერე მენამე, მუოთხე, მუათე...
 გაკვირვებულმა ხარხმა მუორე დღეს ბუერეყინა ოთახის ფიცრის
 იატაკი და იქ რამდენიმე ათასი მთელი კუერცხი და აუბრუ-
 ბელი ნაჭეჭი ნახეს.

თეო კანდელაკი.

Perle P.

გ ა მ ო ც ა ნ ა.

(წარმოდგენილი თეო კანდელაკის მიერ)

ათს უქსე დებს, ტანთ ზეჟიად
 აქრას, ანუ ვერცხლის უკრად;
 მკლდეუბი აქვს, როცა კეინდა
 იგი ხელში დასაჭერად.

ცხვირი სწილას სორთუმს უგაჟს,
 სახლას კუბდეუს მით სსსმკლად...
 არც დადის, არც მკლდეებს ანძრეუს,
 დებს თავისთვის ციუად, სქელად.

როცა შიან, — ხისს ზრ იღებს,
 ხეზდ არის და უთქმელად;
 თუ წებლს დაღვეს და კათბებდ,
 ასტესს ბუზღუნს, ბუებუეს ხელად!..

არითმეტიკული ამოცანა.

(წარმოდგენილი კ. ღრაშვილის მიერ)

ჩვენ კვამს მუდგვი თრ-თრი ციურები.

1, 1, 2, 2, 4, 4, 6, 6, 7, 7, და 8, 8 ეს ციურები
 შიათაჟსეთ ამ უჯრებში ისე, რომ სხათ
 მსრიოდ დასიოვლათ თისი უჯრდ, თურდ-
 მერა რიგხუ მსოვიდეს.

	2	
1	3	1
	7	6
		2

მ-6 ანუ მოთავსებულ გამოცანა — ლეჟის და რიგისი ალსნა:

1. 000 და მასში მცხოვრებელი ფრინველები. 2. კახეთი.

ამ წლის 25 მარტიდან გამოდის ქ. ქუთაისში ყოველ-
დღიური პარტული გაზეთი

„კოლხილა“

რედაქციის ადრესი: ალექსანდრეს ქუჩა, თევდორაძის სახლი.
ხელის მოსაწერი ფული უნდა გამოიგზავნოს ქ. ქუთაისის რე-
დაქციის სახელზე. გაზეთის ფასი პირველი აპრილიდან წლის
დამლევამდე 5 მან. და 10 შაური. თვიური - ოთხი აბაზი.

თათო ნომერი ერთი შური.

წამყვანი — ზედაგოგირს და სადატურატურო ქუჩაზე

„განათლება“-ზე

(წელიწადი მეოთხე)

ქურნალი გამოვა ყოველ თვეში, გარდა ზაფხულის ორის
თვისა, იმავე პროგრამით, როგორც ამდენხანს გამოდიოდა.
ქურნალი წლიურად ღირს გაგზავნით **სამი მანეთი**, ნახევარი
წლით **2 მანეთი**. სოფლის მასწავლებელთათვის წლიურად
2 მანეთი. ცალკე ნომრები გასასყიდად არსად არ გაიგზავნე-
ბა. დაიბეჭდება იმ დენი ცალი, რამდენიც ხელის მომწერნი
იქნებიან. ხელის მოწერა მიიღება ტფილისში „წერაკითხვის
საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიაში **ივანე ავალიშვილთან** და
„ნაკადულის“ რედაქციაში, პროვინციებში კერძო აგენტებ-
თან.

მისამართი: Тифлисъ Дворянская Грузинская гим-
назія Луарсабу Герасимовичу Боцвадзе.

მიიღება ხელის მოწერა

1911 წლის იანვრიდან 1912 წლის იანვრამდის
საქმასწავლებლო სერობებიანი ჟურნალი

ნაკადული

წელიწადი მუშვიდი

წლეურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მცირე წლივანთათვის **12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

გარდა ამისა 1911 წლის ხელის მომწერლებს საჩუქრად მიეცემათ:

I. ლევ ტოლსტოის მოთხრობა: **ბავშვობა და სიყრმე**,
თარგმანი, ლევ ტოლსტოის სურათით ღ ბიოგრაფიით, — II. **„რჩეულ მოთხრობათა კრებული“**.

ჟურნალს ხელმძღვანელობას უწევს საკანკებოდ არჩეული სარედაქციო კომისია.

ფასი ჟურნალის: წლეურად ხუთი მანეთი. სახვეარის წლეო საძა მხ.

სამზღვარ გარედ: წლეურად შვიდაი მანეთი. სახვეარ წლეო ოთხი მხ.

მცირე წლივანთათვის 24 წიგნი საძა მხ. — მოზრდილთათვის 12 წიგნი საძა მხ. — ხელის მოწერა მაიღება წლეურად და სახვეარი წლეო. ფულის შემოტანა შეიძლება საწილ-საწილად.

ხელის მოწერა მაიღება:

1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ, ზუბალოვის სახ., № 8, ყოველ-ღღე 9 — 2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიღ.

2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის მომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი **ნინო ნაკაშიძე**
გამომცემელი **თავ. პ. ი. თუშანიშვილი**.